

ІСТОРІЇ ДО ДНЯ ВИШИВАНКИ

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І
РАДІОМОВЛЕННЯ

ДІДОВА СОРОЧКА

Валентин Коваль, перший заступник голови Національної ради:

“Ця сорочка перейшла до мене від діда по батьківській лінії, Івана Ульяновича Коваля, 1901 року народження. Дід родом з Кайдаків, зараз це селище поглинуло місто Дніпро, а сто років тому та місцина на північний захід від нинішнього центру Дніпра була останнім місцем, де можна було спокійно перетнути річку Дніпро, бо нижче починалися пороги, ті самі Дніпровські пороги, які покрилися водою після будівництва Дніпрогесу.

Сорочку дід Іван отримав від своєї бабусі, з чого я роблю висновок, що їй мабуть теж сто років, бо дід покинув дім в середині 1920-х років. Судячи зі стану сорочки, вона не була одягом для щоденного носіння. Дід, до речі, називав її саме так – ”сорочка”, не “вишиванка”.

В мене зараз є декілька вишиванок, але ця – єдина, яку я відчуваю, немов це не одяг, а частина мого тіла, частина мене самого...”

На фото – сорочка, яка перейшла у спадок Валентину Ковалю від його діда.

ВИШИВАНІ РЕЛІКВІЇ

Тамара Василівна Кравченко, завідувачка сектору роботи з громадськими об’єднаннями, органами співрегулювання та суспільним мовником:

“Вишивані реліквії – не сумніваюся, що вони є у кожній родині.
У моєї мами в хаті кожен куточок чи шматочок на стіні був прикрашений вишивкою. Я пам’ятаю, як мама вишивала свої картини, рушники, сорочки у куточку на печі при світлі гасової лампи вже тоді, коли всі поснуть. Одна сусідка казала: “У тебе, Лідо, в хаті, як у церкві”! Я бережу ці вишивки.

Також у нашій родині є вишивані цінності з родини мого чоловіка, і вони особливі. Його батько – письменник радянських часів Євген Кравченко дуже любив вишиванки. Це підтверджують численні фото. Збереглися дві його сорочки, одна особливо рідна і для мене, бо його дружина – бабуся моїх дітей і нашої співробітниці Соломії, перешила одну із вишиванок для онука, мого сина Максима. А він виступав у ній на багатьох київських сценах: в Українському домі, в Консерваторії і навіть у костелі Святого Миколи. Нашій родині трохи пощастило долучитися до музичного життя столиці на початку 90-х. А дідусеву сорочку, сподіваюся, носитиме ще і його правнук!”

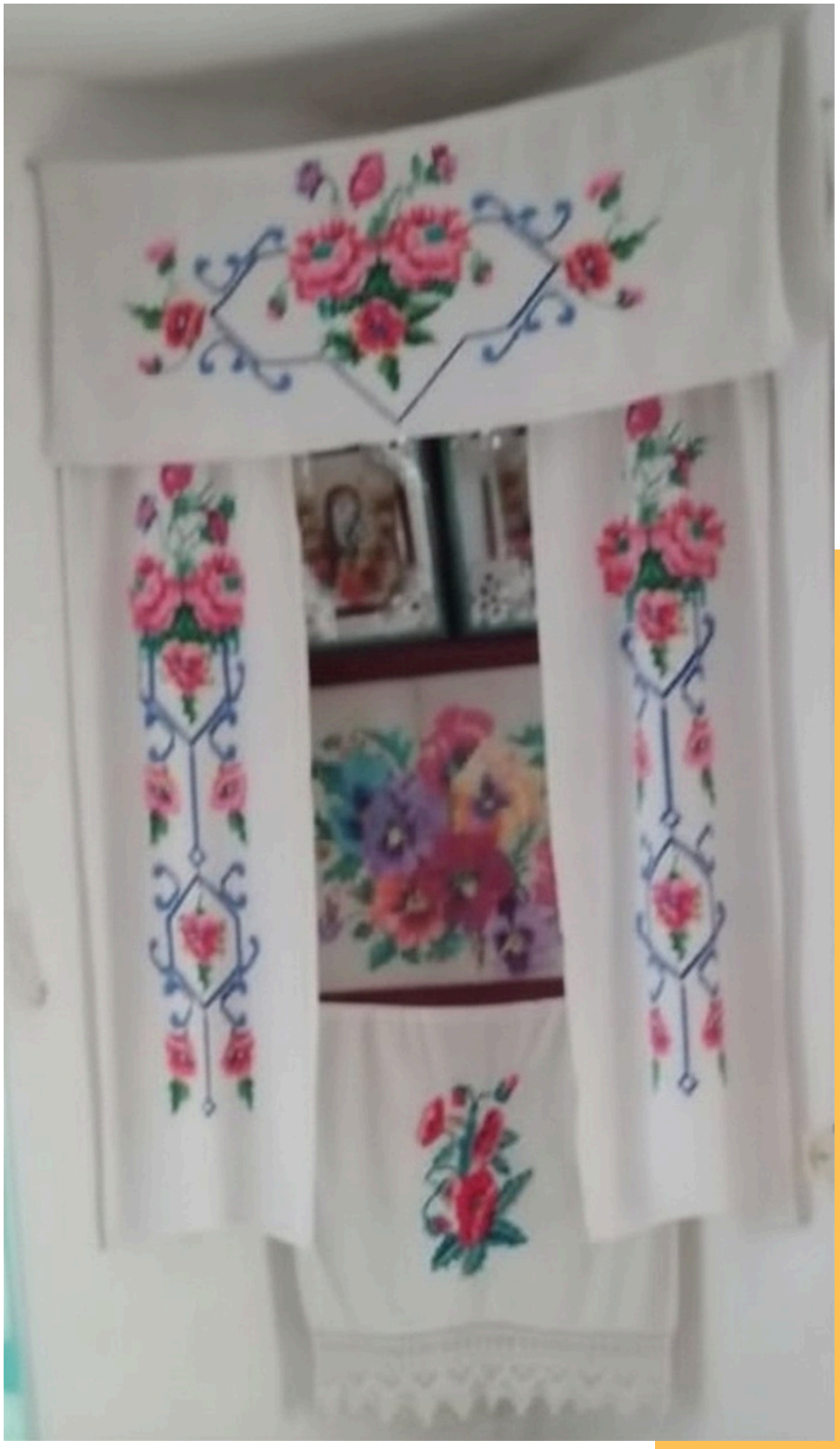

На фото – вишиті рушники та картина у хаті мами Тамари Василівни Кравченко.

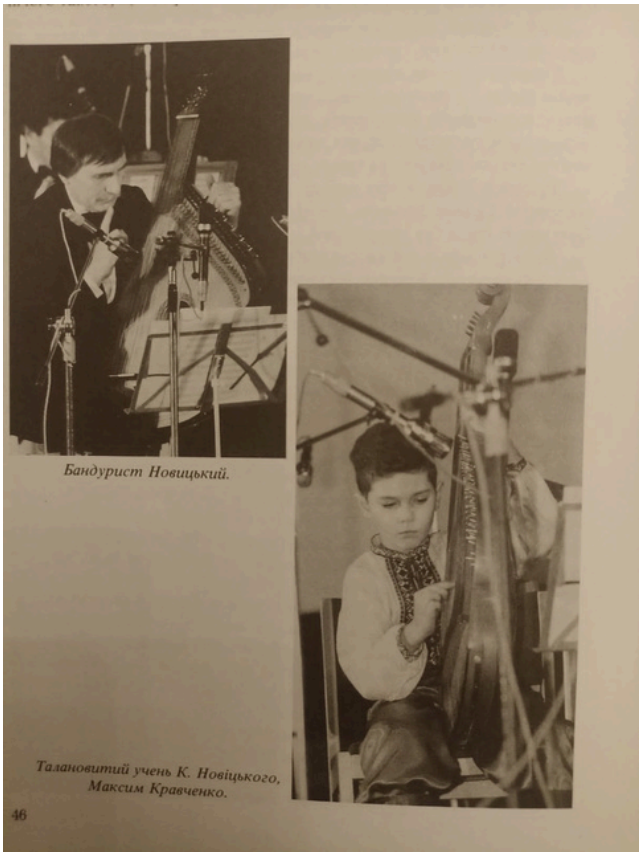

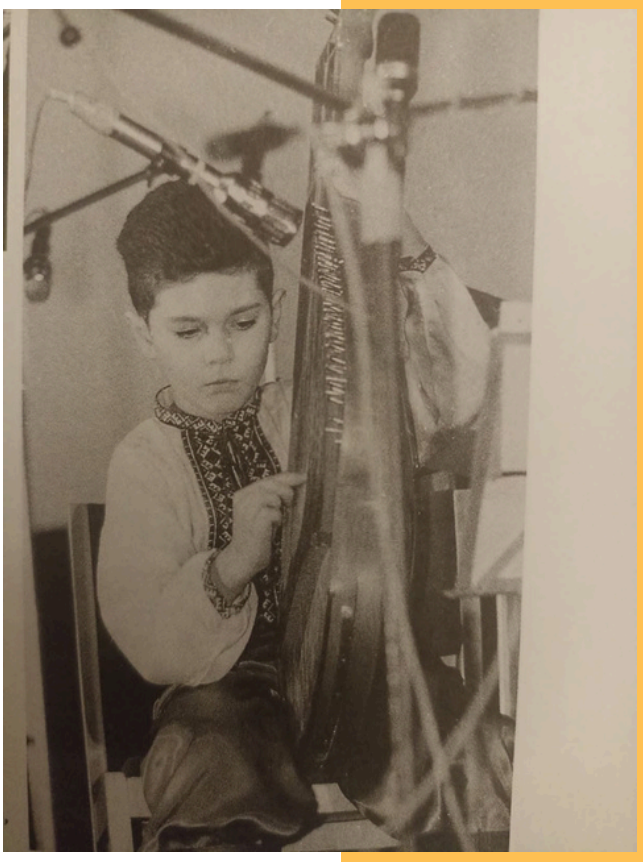

На двох фото зверху – Євген Сергійович Кравченко, а також він із дружиною, Нілою Петрівною, 1950-ті роки.
На двох фото внизу – Максим, онук Євгена Сергійовича Кравченка (син Тамари Василівни Кравченко) на сцені поряд із бандуристом, засновником ансамблю «Кобза» Костянтином Новицьким. На світлинах Максим у дідусевій сорочці, яку перешила для нього бабуся.

На фото – унікальна сорочка, яка поєднала покоління. Саме із сорочки дідуся Кравченка Євгена Сергійовича його дружина, Ніла Петрівна перешила сорочку для свого онука Максима (сина Тамари Василівни). Саме в ній він виступав на концертах та грав на бандурі.

ІСТОРІЯ РЕШЕТИЛІВСЬКИХ ВИШИВАНОК

Вишиті сорочки є частиною родинної історії головної спеціалістки секретаріату представника Національної ради у Черкаській області Мар'яни Ободовської. Ці вишиванки створені за власними малюнками її бабусі Олени Михайлівни Василенко – заслуженої майстрині народної творчості та головної художниці Решетилівської фабрики художніх виробів, що на Полтавщині.

Майстриня збирала зразки старовинних вишивок, які використала у власних виробах. Олена Михайлівна є автором понад 400 малюнків (зразків) для виробів ручної та машинної вишивки, а це декілька товстих альбомів. Брала участь у різноманітних виставках своїх робіт як в Україні, так і за кордоном.

Сукні, чоловічі сорочки та понад 15 жіночих блуз, зокрема вишиті білим по білому, з мережкою та "солов'їними вічками" – це не просто речі, а жива історія, що передається від бабусі до онуків і правнуків. Першу вишиванку в родині одягають ще немовлятам – так нитка вишивки буквально з'єднує кожне покоління родини.

Детальніше про Олену Михайлівну: https://resh.news/news/20532/

На фото зверху – Олена Михайлівна Василенко.
Нижче – світлини, на яких Мар’яна Ободовська (ліворуч) та представниця Національної ради в Черкаській області Галина Рижак (праворуч).

ДВІ СІМЕЙНІ РЕЛІКВІЇ

Галина Танчак, помічниця-консультантка першого заступника голови Національної ради:

“Нашими сімейними реліквіями стали дві речі, які мені подарувала родина після одруження.

Перша – від моєї другої мами, бо не можу назвати її свекрухою, – пані Ірини Горинь. Це вишиванка сестри її бабці, Анастасії Древницької, з села Велика Плавуча Тернопільської області. Це була вишиванка “до всіх свят”, яку молода Анастасія власноруч вишила 100 років тому. Це була моя перша справжня вишиванка – всі попередні були “сучасними”. Коли вишиванка стала для мене трішки меншою, або я для неї трішки більшою – я передала її своїй доньці Любові, яка професійно займається фольклором: не лише співає, а й досліджує традиції та народне вбрання. Нещодавно предметом її дослідження став весільний обряд Волині “Читання корони”.

Друга реліквія – від мого покійного свекра, пана Ярослава Танчака, на честь якого ми назвали сина. Це запаска (фартух) його мами, Теодозії Танчак, із міста Бережани Тернопільської області. Дося, як її часто називали, власноруч її вишила, готуючись до весілля. Проте на саме весілля не одягла, бо вирішила бути лише в білому. Згодом ця запаска також перейшла від мене до моєї доньки Любові.”

На фото зверху – Любов у сорочці Анастасії Древницької з села Велика Плавуча, 2023 рік. Старовинного фото не збереглося.
Нижче на фото – Теодозія в день весілля, 1931 рік (посередині). Подібні до вишитої запаски Теодозії були запаски її подружок ліворуч і праворуч.
На фото праворуч – Любов в запасці (фартусі) Теодозії (прабабусі), 2026 рік.

ВИШИВАНКА ЗІ СТАРИХ КУТІВ

Ігор Маслов, представник Національної ради в Івано-Франківській області:

“У нашій родині зберігається унікальна вишиванка бабусі моєї дружини Наталії Лівак-Угринюк, яка мешкала у селі Старі Кути Косівського району Івано-Франківської області. Цій вишиванці незабаром виповниться сто років, але для нашої сім’ї вона особливо цінна своєю історією, адже її традиційно одягали в урочисті та святкові моменти життя кілька поколінь. Цінуємо та бережемо її як справжній скарб!”

На фото ліворуч – Наталія Лівак-Угринюк ,1936 рік. На світлині вона зліва.
На фото праворуч – Ольга Маслова, донька (Великдень, 2025 рік).

ВИШИВАНКА ЯК РОДИННА ПАМ’ЯТЬ

Анастасія Косміна, головний спеціаліст відділу стратегічного розвитку та проєктної роботи у сфері медіа:

“У нашій сім’ї збереглася вишиванка моєї прабабусі Любчак Ганни Петрівни із села Сербинівці Жмеринського району Вінницької області. Сорочка із 40-х років минулого століття. Я із задоволенням її ношу та бережу як родинну пам’ять.
Бабуся розповідала мені, що на цьому старому фото її мати, Ганна Петрівна, одягнена саме в цю вишиванку, а поверх неї – чорний кожух.”

На фото ліворуч – Анастасія Косміна.
На фото праворуч – Любчак Ганна Петрівна. На світлині вона з правого боку в чорному кожусі.

РОДИННІ СВІТЛИНИ

Олена Матвієвська, головний спеціаліст відділу протокольно-організаційної роботи:

“У нашій сім’ї збереглося кілька старовинних фотографій, які мають для нас надзвичайну цінність. Ці світлини із села Вишеньки Бориспільського району Київської області.

На першому фото – моя бабуся, Гойко Олена Іванівна (ліворуч на світлині) з її сестрою Гойко Марією Іванівною. На другому – бабуся (праворуч) із дідусем, Поки́дьком Йосипом Давидовичем та його сестрою Поки́дько Мариною Давидівною (друга половина 30-х років минулого століття). Саме так вбиралися на свята або в неділю.

На цьому фото моя бабуся (ліворуч) з колгоспною ланкою. Свою руку вона поклала на плече своєї тітки, Видиборець Орини Федорівни. Попри тяжку працю дівчата знайшли можливість убратися в традиційний народний одяг: вишиванки, корсетки, фартухи, хустки та коралі. Фото кінця 40-х років минулого століття.

На жаль, всі ці вбрання не збереглися.”

ОСОБЛИВА ВИШИВАНКА

Мар’яна Мигаль, начальниця відділу комунікацій та зв’язків з медіа:

“У моїй колекції автентичних вишиванок є одна особливо рідна та мила душі – моєї бабусі Олександри. Вона не дуже давня – десь із 60–70-х років минулого століття, і не вишита на домотканому полотні. Звичайна батистова сорочка, оздоблена чорно-червоною вишивкою. Але для мене вона цінна. Її придбала моя мама в Києві на свою першу зарплату – як дарунок своїй матері. Саме в цій вишиванці бабуся позувала поруч із дідусем під час родинної фотосесії. І ці світлини досі зберігають якусь особливу сімейну атмосферу. З роками вишиванка перейшла до моєї мами, а згодом – до мене. Щоразу, як прасую сорочку своїй старшій донці на урочистий виступ, згадую бабусю.

Мабуть, у таких речах живе не лише пам’ять. Ця вишиванка поєднує нас разом – бабусю, маму, мене, мою доньку. І поки ця вишиванка переходить від однієї до іншої, не губиться щось дуже важливе для нашого роду – наша тяглість, наше коріння.”

На фото зверху – Мотрич Вакула та Олександра (бабуся та дідусь).
Бабуся Олександра одягнена саме в ту “особливу” вишиванку.
На фото нижче – вишиванка в усіх ракурсах, 2026 рік.

БУККРОСИНГ

Проєкт “Буккросинг” виник в Національній раді під керівництвом голови медіарегулятора Ольги Герасим’юк та функціонує вже рік.

Мета проєкту – підтримка внутрішньої комунікації, добробуту, обмін книжками між колегами, зустрічі із цікавими людьми та просвітництво в команді.

Залишайтеся з нами!

bookcrossing@nrada.gov.ua